

BS 05_1_2022

Provozně bezpečnostní předpis pro stroje a zařízení

Zpracovaná pro:

Fakultu zemědělskou a technologickou – JU V ČB

Autorizace:

0	3.4.2019					
1	9.9.2021	
3	1.6.2022	Ing. Karel Lichtneger; OOO BOZP VUBP/960/PREV/2020			doc. RNDr. Petr Bartoš, Ph.D.	
Revize	Datum	Jméno	Podpis	Datum	Jméno	Podpis
		Autor		Vydal		

Obsah

BEZPEČNOST PRÁCE SE STROJI A ZAŘÍZENÍM	3
ÚČEL A PLATNOST	3
ZAŠKOLENÍ A ZÁCVIK PRACOVNÍKŮ	4
ZAMĚSTNANCI MUSÍ:	4
BEZPEČNOSTNÍ POŽADAVKY NA ZAŘÍZENÍ.....	4
BEZPEČNOSTNÍ POŽADAVKY NA OBSLUHU	4
ZAKÁZANÉ ČINNOSTI PŘI OBSLUZE ZAŘÍZENÍ.....	4
BEZPEČNOSTNÍ POŽADAVKY NA PRACOVIŠTĚ.....	5
POUŽÍVÁNÍ OSOBNÍCH OCHRANNÝCH PRACOVNÍCH PROSTŘEDKŮ	5
OPRAVY, SEŘIZOVÁNÍ, ÚDRŽBA A ČISTĚNÍ ZAŘÍZENÍ	5
REVIZE	5
PRACOVNÍ RIZIKA A OPATŘENÍ K JEJICH ODSTRANĚNÍ	7
OPATŘENÍ PRO PŘÍPAD MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI.....	7

BEZPEČNOST PRÁCE SE STROJI A ZAŘÍZENÍM

V této směrnici jsou zpracovány obecně základní bezpečnostní požadavky pro práci se stroji a zařízeními. Nedílnou součástí této směrnice jsou návody od výrobce. V případě, že směrnice je v rozporu s návodem výrobce, je návod výrobce nadřazený této směrnici. Všichni zaměstnanci jsou seznámeni s touto směrnici v rámci školení BOZP.

Při zpracování této směrnice bylo dbáno na to, aby jeho ustanovení byla v souladu s ustanoveními následujících obecně platných bezpečnostních předpisů zásadního významu a v rámci návodu výrobce:

- zákon č. 262 / 2006 Sb. Zákoník práce,
- - nařízení vlády č. 378/2001 Sb., kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů a technických zařízení,
- nařízení vlády č. 390/2021 Sb., kterým se stanoví rozsah a bližší podmínky poskytování osobních ochranných pracovních prostředků,
- nařízení vlády č. 101/2005 Sb. o podrobnějších požadavcích na pracoviště a pracovní prostředí,
- vyhláška č. 48/1982 Sb., kterou se stanoví základní požadavky k zajištění bezpečnosti a technických zařízení,
- Nařízení vlády, 361/2007 Sb., kterým se stanoví podmínky ochrany zdraví při práci

Zaměstnavatel a jeho zaměstnanci jsou povinni uvedené předpisy v potřebném rozsahu respektovat, přičemž se nezbuývají povinnosti dodržovat i ostatní ustanovení obecně platných bezpečnostních předpisů, pokud jsou s nimi seznámeni a tyto jim to ukládají.

Nedílnou součástí této směrnice je návod k používání uvedeného zařízení, zpracovaný jeho výrobcem.

ÚČEL A PLATNOST

Účelem této směrnice je upravit pracovní postupy tak, aby se v co největší míře omezila možnost vzniku pracovních úrazů zaměstnanců fakulty při práci s uvedeným zařízením. Dále tento předpis upozorňuje na konkrétní rizika možného ohrožení života a zdraví při práci na tomto zařízení a uvádí možnosti jejich snížení.

Tato organizační směrnice platí pro práci, prohlídky, obsluhu, seřizování, údržbu a opravy uvedených strojů a je závazná pro všechny zaměstnance fakulty i jiné osoby vykonávající uvedené činnosti na jejím pracovišti s daným zařízením.

ZAŠKOLENÍ A ZÁCVIK PRACOVNÍKŮ

Obsluhovat uvedené zařízení mohou pouze osoby, které byli seznámeni s riziky a návodem ke stroji. Seznámení a zaškolení proběhlo při vstupním školení bezpečnosti práce a je pravidelně opakováno.

Zaměstnanci musí:

- dodržovat bezpečnostní předpisy, návody a zvláště používat a nedemontovat předepsané ochranné zařízení
- řádně používat předepsané osobní ochranné pracovní prostředky

BEZPEČNOSTNÍ POŽADAVKY NA ZAŘÍZENÍ

- U všech strojů a zařízení musí být bezpečně zajištěna jejich stabilita
- V případě použití vlastního zařízení zaměstnance, musí být toto zařízení schváleno zaměstnavatelem a zařízení musí mít platnou revizi. Jinak nesmí být použito.
- Se strojem se smí manipulovat pouze, pokud je odpojen od zdroje napětí (elektrické energie)
- Ze strojů se nesmí demontovat ochranné kryty, není li to dovoleno výrobcem

BEZPEČNOSTNÍ POŽADAVKY NA OBSLUHU

- Při práci musí obsluha celý průběh pozorně sledovat.
- Pokud dojde k narušení plynulého chodu stroje, je obsluha povinna okamžitě chod stroje zastavit.
- Po ukončení práce nebo při opuštění pracoviště musí obsluha stroj vypnout od přívodu elektrické energie

ZAKÁZANÉ ČINNOSTI PŘI OBSLUZE ZAŘÍZENÍ

Vzhledem k riziku vzniku pracovních úrazů se k ochraně života a zdraví pracovníků provádějících obsluhu strojů a zařízení vyjmenovávají následující mimořádně nebezpečné činnosti.

- Je zakázáno pracovat se zařízením nepovolaným osobám
- Je zakázáno pracovat nebo pokračovat v práci na strojích, pokud na něm vznikne jakákoliv porucha nebo dojde k narušení jeho plynulého chodu, nebo dojde k porušení přívodu elektrického proudu.
- Je zakázáno přetěžovat stroje nad stanovené technické parametry.
- Je zakázáno zaměstnancům samovolně demontovat ze strojů jakékoliv jeho ochranné zařízení.
- Je zakázáno zasahovat rukou za chodu stroje do nebezpečného prostoru stroje.
- Je zakázáno, aby se obsluha stroje vzdálila od stroje, pokud je zařízení v pohybu.

BEZPEČNOSTNÍ POŽADAVKY NA PRACOVIŠTĚ

- Pracoviště, na němž se zařízení nachází, musí být udržováno ve stavu, který neohrožuje bezpečnost a zdraví osob.
- Je důležité udržovat na pracovišti pořádek.
- Pracoviště musí být řádně osvětleno.

POUŽÍVÁNÍ OSOBNÍCH OCHRANNÝCH PRACOVNÍCH PROSTŘEDKŮ

- Způsob, podmínky a doba používání osobních ochranných pracovních prostředků jsou stanoveny v organizační směrnici k poskytování OOPP na základě stanovených rizik.
- Zaměstnanci musí být s přidělenými osobními ochrannými pracovními prostředky a s jejich používáním seznámeni.
- Obsluha je povinna přidělené osobní ochranné pracovní prostředky řádně používat.

OPRAVY, SEŘIZOVÁNÍ, ÚDRŽBA A ČISTĚNÍ ZAŘÍZENÍ

- Stroj musí být seřízen v souladu s instrukcemi výrobce (např. návodem pro obsluhu).
- Pravidelná údržba zařízení se provádí podle pokynů výrobce uvedených v jeho návodu k obsluze.
- Opravy zařízení smějí provádět pouze k tomu určení pracovníci fakulty, nebo pracovníci odborné servisní organizace. Obsluha zařízení tuto činnost ze své vlastní vůle nesmí provádět.
- Jakékoliv práce na elektrickém zařízení smějí provádět pouze pracovníci s příslušnou elektrotechnickou kvalifikací.
- Opravy, seřizování, údržbu a čistění zařízení je možno provádět jen je-li zařízení odpojeno od přívodu elektrického proudu.

REVIZE

- Před uvedením do trvalého provozu musí být u zařízení provedena
- revize jeho elektrického zařízení, která je dále prováděna periodicky dle ČSN 33 1500, ČSN 33 1600 ČSN 33 1610

Stanovení revizí

Periodu revize stanoví revizní technik, jinak doba periodické prohlídky je stanovena viz níže.

- REVIZE ELEKTRICKÝCH ZAŘÍZENÍ DLE ČSN 33 1500 (KANCELÁŘE 1 X ZA 5 LET)
- REVIZE ELEKTRICKÝCH SPOTŘEBIČŮ A EL. RUČNÍHO NÁŘADÍ DLE ČSN 33 1610 A ČSN 33 1600 (ELEKTROSPOTŘEBIČE 1 X ZA 3 ROKY)

V ý c h o z í r e v i z e :

Tyto revize se na elektrických spotřebičích neprovádějí, na spotřebičích byly u výrobce provedeny příslušné zkoušky, což je dokumentováno označením CE případně dalšími značkami zkušeben na spotřebiči.

Plnění těchto požadavků spadá do působnosti kontroly České obchodní inspekce.

P r v n í p r a v i d e l n á r e v i z e .

První pravidelná revize se provádí nejpozději ve lhůtách uvedených v tabulce č.1 ČSN 33 1600 ed. 2. V poznámce pod tabulkou je uvedeno, že první pravidelná revize se provádí nejpozději ve lhůtě dané tabulkou od uvedení do provozu.

P r a v i d e l n é r e v i z e e l e k t r i c k ý c h s p o t ř e b i č ů

dle ČSN 33 1600:

Revize mohou provádět v rámci zaměstnaneckého poměru pracovníci alespoň znalí splňující § 5 vyhlášky č. 50/1978 Sb., kteří jsou prokazatelně poučeni o postupech podle citované normy.

Revize spotřebičů dodavatelským způsobem mohou provádět právnické, nebo podnikající fyzické osoby, které mají příslušnou řemeslnou živnost.

P r o h l í d k y p ř i k o n t r o l e e l . s p o t ř e b i č ů

Pro vlastní potřebu může vykonávat pověřený pracovník s odbornou způsobilostí na úrovni pracovníka znalého § 5 a vyšší vyhlášky č. 50/1978 Sb. a pracovník prokazatelně poučený dle § 4.

Při prohlídce se spotřebič důkladně prohlédne zevně se zaměřením na kryty, držadla, ovládací prvky, pevně připojené pohyblivé přívody, větrací otvory a podobně.

R e v i z e p o č í t a č ů

Kontrolám a revizím podléhá jakýkoliv elektrický spotřebič, který se připojuje k elektrickému napájení s vyšším než bezpečným napětím a existuje tedy nebezpečí, že na dotyku přístupné části pronikne nebezpečné napětí.

Povinností provozovatele (zaměstnavatele) je ve smyslu zákona č. 309/2006 Sb. § 4 písm. c) do evidence spotřebičů podléhajících kontrolám a revizím zahrnout i počítače a další spotřebiče používané při administrativní činnosti, jako napájecí a nabíjecí adaptéry k mobilním telefonům a ostatní přístroje, které jsou při svojí činnosti napájeny ze sítě.

P o z o r - při měření izolačního odporu na možnost poškození elektronické části spotřebiče. Měření se provádí 500 V, což je drastické a u některých spotřebičů je tato metoda nepoužitelná bez rizika poškození. Pro ověření stavu izolace nutno provést další náhradní měření unikajících a dotykových proudů. U ostatních spotřebičů, kde toto nebezpečí nehrozí, měření izolačního odporu patří k základním zkouškám, kterými se ověřuje elektrická bezpečnost spotřebiče.

PRACOVNÍ RIZIKA A OPATŘENÍ K JEJICH ODSTRANĚNÍ

Jaká konkrétní rizika se na pracovišti při práci vyskytují, charakter jejich výskytu, jaké jsou jejich zdroje a příčiny a jaké nebezpečí jejich vznikem pracovníkům hrozí, je uvedeno v analýze rizik.

Mezi běžná rizika patří:

Uklouznutí, zakopnutí pád – udržovat pořádek na pracovišti, neběhat a pohybovat se opatrně

Zásah elektrickým proudem – používat pouze zrevidované spotřebiče, řídit se návodem výrobce, neobsluhovat stroj mokřýma rukama

Popálení – Nedotýkat se teplých částí, kde je chlazení stroje

Požezání – Nedotýkat se ostrých hran, používat oopp

Zasažení, zachycení strojem – Nevstupovat do nebezpečného prostoru stroje

OPATŘENÍ PRO PŘÍPAD MIMOŘÁDNÉ UDÁLOSTI

Za mimořádnou událost se považuje vznik požáru, výbuch nebo vznik pracovního úrazu.

Opatření, která musí v případě vzniku těchto událostí zaměstnavatel a zaměstnanci učinit, jsou popsána v Organizační směrnici pro případ mimořádných událostí.